

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN TO‘QIMACHILIK SANOATI INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Namangan to‘qimachilik sanoati
instituti rektori

Q.M.Xoliqov
Q.M.Xoliqov

2024 yil “___” _____

Ro‘yxatga olindi: № BD-60210400 - 1.09

2024 yil “___” avgust

SAN‘AT TARIXI
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000	-	Gumanitar soha
Ta‘lim sohasi:	150000	-	San‘at
Ta‘limy yo‘nalishi:	60210400	-	Dizayn (yengil sanoat dizayni)

Fan/modul kodi ST1310		O'quv yili 2023-2024 2024-2025	Semestr 2-3	Kreditlar 10 (6,4)
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6,4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	San'at tarixi	150	150	300
2.	I.Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda san'at turlari va janrlari; san'atning oqim va yo'nalishlari; zamonaviy san'at jarayonlari; an'anaviy mumtoz san'at va yangi (modernistik) san'at jarayonlari munosabatlari; san'at tarixini o'rganishning ahamiyati va kelajagi; jahon san'ati rivojining tarixiy bosqichlari; qadimgi davrdan hozirgi kungacha Yevropa va Sharq san'atning tarixi va rivojlanishi, O'zbekiston milliy-badiiy maktabining boy merosi va o'ziga xosligi; san'at tarixi yo'nalishlari va nazariyalari, zamonaviy san'at maktablarini o'rgatish va ularni amaliyotda tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi - Jamiyat hayotida san'atning ahamiyati juda kattadir. San'atning jamiyatga ta'siri juda katta bo'lib, u odamzotning dunyoqarashiga, ularni ichki tarbiyalanishiga aql idrokka boy bo'lib shakllanishiga yordam beradi. San'at asarlari bilan tanishish bu odamzotni ruhini boyitadi, unga ijodiy ta'sir qiladi. Estetik dunyoqarash insonga san'atga nisbatan go'zal tuyg'ularni shakllantirish vazifasini o'z ichiga oladi. I.Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Kirish. San'atning paydo bo'lishi, uning tur va janrlari. San'atning paydo bo'lish tarixi. San'atning turlari. San'atning janrlari. San'at uslublari. Amaliy san'at buyumlari. Portret, manzara, mozayka, haykaltaroshlik, grafika turlari bilan tanishish. 2-mavzu. Ibtidoiy davr san'ati tarixi. Ibtidoiy jamoa davri san'ati tarixi. Paleolit davri san'ati. Mezolit davri san'ati. Neolit davri san'ati. Bronza davri san'ati. Temir davri san'ati. 3-mavzu. Qadimgi Misr san'ati tarixi. Sulolagacha bo'lgan davr san'ati. Qadimgi podshohlik davri san'ati. O'rta podshohlik davri san'ati. Yangi podshohlik davri san'ati. Amarn davri san'ati. Yangi podshohlik davrining ikkinchi qismining san'ati. 4-mavzu. Qadimgi Old Osiyo san'ati tarixi. Shumer va Akkada san'ati tarixi. Ossuriya san'ati tarixi. Yangi (Bobil) podshohligi san'ati tarixi. 5-mavzu. Egey va Qadimgi Yunon san'ati tarixi.			

Krit san'ati tarixi. Miken, Tirinf va Troya san'ati tarixi. Qadimgi Yunon san'ati tarixi. Tasviriy san'at, me'morchilik, haykaltaroshlik namunalarini o'rganish.

6-mavzu: Qadimgi Rim san'ati tarixi.

Respublika davri san'ati tarixi. Rim Imperiyasi san'ati tarixi. Me'morchilik. Rangtasvir. Mozayka.

7-mavzu: Vizantiya san'ati tarixi.

Vizantiya san'atining rivojlanishining bosqichi, Me'morchilik Rangtasvir. Mozayka. Ikona. Kitob miniaturasi.

8-mavzu: G'arbiy Yevropada o'rta asrlar san'ati. Roman san'ati.

Roman san'atining jahon madaniyati tarixida tutgan o'rni. Me'morchilik va haykaltaroshlikning o'ziga xos tomonlari. Me'morchilik va haykaltaroshlikning o'ziga xos tomonlari.

9-mavzu: G'arbiy Yevropada o'rta asrlar san'ati. Gotika san'ati.

Gotika san'atining jahon madaniyati tarixida tutgan o'rni. Fransiya san'ati. Angliya san'ati. Germaniya san'ati. Ispaniya san'ati. Italiya san'ati.

10-mavzu. Uyg'onish davri san'ati. Italiyada ilk uyg'onish davri san'ati.

Italiyada uyg'onish davri san'ati. Protorenessans. Ilk uyg'onish davri. Yuqori uyg'onish davri. Kechki uyg'onish davri. Shimolda uyg'onish davri. Niderlandiya uyg'onish davri. Olmoniya uyg'onish davri. Ispan uyg'onish davri.

11-mavzu. Yevropada Uyg'onish davri san'ati.

Shimolda uyg'onish davri. Niderlandiya uyg'onish davri. Olmoniya uyg'onish davri. Ispan uyg'onish davri. Yevropa uyg'onish davri yetuk rassomlari ijodi.

12-mavzu. XVII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Italiya, Flandriya san'ati.

Gollandiya san'ati. Ispaniya san'ati. Fransiya san'ati. L.Bernini san'atga qanday yangilanishlar olib kirganligi. Karavadjo rangtasvir asarlari, P.Rubens ijodi, A.Van Deyk mashxurligining sabablari, shox asarlari.

13-mavzu. XVII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Gollandiya, Ispaniya va Fransiya san'ati.

Italiya san'ati. Flandriya san'ati. Gollandiya san'ati. Ispaniya san'ati. Fransiya san'ati. Germaniya san'ati. Rembrandtning shox asarlarini o'rganish.

14-mavzu: XVIII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Fransiya va Italiya san'ati.

Tasviriy san'at. Haykaltaroshlik, me'morchilik, rokokko uslubini o'rganish. Rokoko uslubi. Neoklassisizm. Fransiya san'ati. Italiya san'ati.

15-mavzu: XVIII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Angliya va Germaniya san'ati.

Angliya san'ati. Me'morchiligi. Tasviriy san'at. Germaniya san'ati, Me'morchilik va haykaltaroshlik.

16-mavzu: XIX-asr birinchi yarmida G'arbiy Yevropa san'ati.

Ampir uslubi. Romantizm uslubi. Germaniya san'ati. Fransiya san'ati. Ispaniya san'ati. Angliya san'ati.

17-mavzu: XIX-asr ikkinchi yarmida G'arbiy Yevropa san'ati.**
Realizm. Impressionizm. Postimpressionizm. Teodor Russo, Eduard Mane, Pol Sezann, Vinsent Van Gog ijodini o'rganish.

18-mavzu: XIX-asr oxiri XX-asrda G'arbiy Yevropa san'ati.
Modern. Arxitektura. Haykaltaroshlik. Tasviriy san'at. Grafika. K. Mone ijodi, Alfons Muxaning ijodini o'rganish.

19-mavzu: XVII-asr oxiri XX-asr boshlarida Rus san'ati.
Me'morchilik. Haykaltaroshlik. Rangtasvir. Rus san'atiga ulkan hissa qo'shgan rassomlari ijodini o'rganish. V.I. Surikovning ijodi, asarlari tahlili.

20-mavzu: Xitoy San'ati tarixi. **

Xitoy sana'tining vujudga kelishi. Me'morchilik san'ati, Tasviriy san'at va haykaltaroshlik. Amaliy bezak san'ati. Xitoy madaniyatida maqbaralarning ahamiyati.

21-mavzu: Qadimgi O'zbekiston hududida san'at taraqqiyotining o'ziga xos yo'li.

Qoyatoshlarga chizilgan rasmlarning mavzulari va uslubiy jihatlari. Antik davr yodgorliklari. Me'morlik. Haykaltaryoshlik va amaliy-bezak san'ati. Qadimgi san'at asarlarida bezak, Xalchayon, Fayaz-tepa, Ayrtam, Dalverzin-tepa yodgorliklari.

22-mavzu: O'zbekiston hududida diniy qarashlarning paydo bo'lishi va uning san'atdagi ifodasi.

Markaziy Osiyo yerlarida diniy tushunchalarning paydo bo'lishi, ilk diniy e'tiqodlarning vujudga kelishidagi tarixiy-tadrijiy bosqichlar, kishilarda ilk diniy e'tiqodning shakllanishi va san'atdagi ifodasi.

23-mavzu: O'zbekiston hududida ilk davlatlarning paydo bo'lishi va dastlabki istilolar natijasida vujudga kelgan davlatlar davri san'ati.

Antik davr san'atining umumiy tavsifi va bosqichlari. Ellin davri san'ati. Sharq va G'arb madaniyatining uzviyligi. Kushanlar davri san'ati. Mahalliy, indo-buddizm va ellinistik an'analarning uyg'unligi.

24-mavzu: O'zbekiston hududida o'rta asrlar san'ati.

Sug'd, Xorazm, Tohariston, Farg'ona va bu vaqtda yuzaga kelgan Turk xoqonliga davrida O'zbekiston san'ati va madaniyati. Xorazm va So'g'd san'ati yodgorliklari. Movarounnahr davlatlari madaniyati va san'ati. Varaxsha saroyi devoriy rasmlari.

25-mavzu: Temuriylar davri san'ati.

XIV-XVI asrning boshida Amir Temur va temuriylar davri san'ati dunyo san'atining fenomeni sifatida. XVI – XVIII asrlardagi me'morlik va shaharsozlik. Temuriylar davri badiiy hunarmandchiligi.

26-mavzu: XVIII-XIX asr boshlarida O'zbekiston hududida san'at tarixi.

O'zbek xonliklari madaniyati va san'ati. Me'morchilik Tasviriy san'at va haykaltaroshlik. Amaliy bezak san'ati.

**27-mavzu: XX-asr birinchi yarmida va XX asr ikkinchi yarmi
O'zbekiston san'ati tarixi.**

XIX oxiri va XX asr Turkistonning Rossiya davlati tomonidan mustamlakaga aylantirilgan va totalitar davlat davri madaniyati va san'ati. Teatr, rangtasvir, haykaltaroshlik, opera va balet. Benkov ijodi.

28-mavzu: Mustaqil O'zbekiston san'ati tarixi. XX-asr oxiri XXI-asr boshlarida yashab ijod qilayotgan O'zbekiston xalq rassomlari ijodi.

Baxodir Jalolov, Javlon Umarbekov ijodiy faoliyatlari.

XX asr oxiri – xxi asr boshlarida o'zbekiston madaniyatida Amir Temur va temuriylar obrazi. Malik Nabiyev, A.Mamatova ijodi. Mustaqillik yillarida haykaltaroshlik san'ati va uni rivojlanishi. O'zbekiston madaniyatida tarixiy janrdagi tasviriy san'at asarlari. Baxodir Jalolov va Javlon Umarbekov hayoti va ijodi san'at asarlari tahlili badiiy yechimi va rang uyg'unligi. Shaxsiy ko'rgazmalari, raqsning tug'ilishi asari tahlili. Rustam Xudayberganov va Akmal Ikromjanovning ijodiy foliyatlarini o'rganish, asarlarining badiiy tahlili, rang koloriti uslublarini farqlash.

29-mavzu: Rustam Xudayberganov va Akmal Ikromjanovning Akmal Nur va Bobur Ismoilov Chingiz Axmarov ijodiy faoliyatlari.

Baxodir Jalolov va Javlon Umarbekov hayoti va ijodi san'at asarlari tahlili badiiy yechimi va rang uyg'unligi. Shaxsiy ko'rgazmalari, raqsning tug'ilishi asari tahlili. Chingiz Axmarov va Akmal Nur ijodiy faoliyatlari.

30-mavzu: Sharq miniatura san'ati tarixi.

Sharq minyatura san'ati maktablari va namoyondalari. Bir biridan farqli tomonlari, uslublari va sharq miniaturasini g'arb miniaturasidan farqli tomonlari.

33-mavzu: O'zbekiston zargarlik san'ati tarixi.

Xiva, Buxoro, Samarqand, Quqon shaharlari XIX asr zargarlik san'atining eng yirik markazlari. Uslub va yo'nalishlari va biridan farqli tomonlari.

34 -mavzu: O'zbekistonda xalq amaliy san'ati tarixi.

Xalq amaliy san'at tarixi, turlari, yetuk namoyondalari. O'zbekistonda xalq amaliy san'at muzeylari. Buxoro-Samarqand zardo'zlik maktablari.

35-mavzu: XXI asr - zamonaviy san'at va asosiy badiiy tushunchalar.

Zamonaviy san'at tushunchasi. Postmodernizm davri andozalarini o'rganishda san'at elementlari. Konseptual san'at tushunchasi, ifodalanishi, muhim jihatlar. Zamonaviy sa'nat tushunchasi va Postmodernizm sanati durdonalari o'xshah jihatlari namunalar.

*Izox: * Seian University of Art and Design*

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Kirish. San'atning paydo bo'lishi, uning tur va janrlari.
2. Ibtidoiy davr san'ati tarixi.
3. Qadimgi Misr san'ati tarixi.
4. Qadimgi Old Osiyo san'ati tarixi.
5. Egey va Qadimgi Yunon san'ati tarixi.
6. Qadimgi Rim san'ati tarixi.
7. Vizantiya san'ati tarixi.
8. G'arbiy Yevropada o'rta asrlar san'ati. Roman san'ati.
9. G'arbiy Yevropada o'rta asrlar san'ati. Gotika san'ati.
10. Uyg'onish davri san'ati. Italiyada ilk uyg'onish davri san'ati.
11. Yevropada Uyg'onish davri san'ati.
12. XVII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Italiya, Flandriya san'ati.
13. XVII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Gollandiya, Ispaniya va Fransiya san'ati.
14. XVIII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Fransiya va Italiya san'ati.
15. XVIII-asrda G'arbiy Yevropa san'ati. Angliya va Germaniya san'ati.
16. XIX-asr birinchi yarmida G'arbiy Yevropa san'ati.
17. XIX-asr ikkinchi yarmida G'arbiy Yevropa san'ati.
18. XIX-asr oxiri XX-asrda G'arbiy Yevropa san'ati.
19. XVII-asr oxiri XX-asr boshlarida Rus san'ati.
20. Xitoy san'ati tarixi.**
21. Qadimgi O'zbekiston hududida san'at taraqqiyotining o'ziga xos yo'li.
22. O'zbekiston hududida diniy qarashlarning paydo bo'lishi va uning san'atdagi ifodasi.
23. O'zbekiston hududida ilk davlatlarning paydo bo'lishi va dastlabki istilolar natijasida vujudga kelgan davlatlar davri san'ati.
24. O'zbekiston hududida o'rta asrlar san'ati.
25. Temuriylar davri san'ati.
26. XVIII-XIX asr boshlarida O'zbekiston hududida san'at tarixi.
27. XX-asr birinchi yarmida va XX asr ikkinchi yarmi O'zbekiston san'ati tarixi.
28. Mustaqil O'zbekiston san'ati tarixi. XX-asr oxiri XXI-asr boshlarida yashab ijod qilayotgan O'zbekiston xalq rassomlari ijodi. Baxodir Jalolov, Javlon Umarbekov ijodiy faoliyatlari.
29. Rustam Xudayberganov va Akmal Ikromjanovning Akmal Nur va Bobur Ismoilov, Chingiz Axmarov ijodiy faoliyatlari.
30. Akmal Nur, Bobur Ismoilov, Fayzulla Axmadaliyev, Muxammadiyov Toshmurodovning ijodiy faoliyatlari.
31. Sharq miniatura san'ati tarixi.
32. O'zbekiston zargarlik san'ati tarixi.
33. O'zbekistonda xalq amaliy san'ati tarixi.
34. XXI asr - zamonaviy san'at va asosiy badiiy tushunchalar.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

	<i>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:</i> 1. San'at turlari: tasviriy san'at, uning tur va janrlarini o'rganish. 2. Misrda ko'mish marosimlari va uning san'at bilan bog'liqligi. 3. Yunon san'atining rivojlanishida afsonalarning roli. 4. O'rta asr san'atida xristian dinining roli. 5. Vizantiya rangtasviri. 6. Nemis gotikasining o'ziga xos tomonlari. 7. Italiyaning uyg'onish davrida rassomlarning ijodi. 8. XVII-asr Gollandiya san'ati. Turli janrlarning rivojlanishi. 9. XVIII-asrda Fransiya badiiy madaniyatining o'ziga xos xususiyati. 10. XIX-asrda Fransiya san'ati. L.David, A.Gro, T.Jeriko, E. Delakrua ijodi va faoliyati. 11. XIX-asrning boshlarida Ispaniya san'atida yangi uslublarning paydo bo'lishi. F. Goyya ijodining ahamiyati va asarlarining taxlili. 12. XX-asr Fransiya san'ati. A. Matiss, P. Pikasso ijodining ilk davri va kubizmga o'tishi. 13. XIX-asr ikkinchi yarmida Rus san'ati tarixi. 14. Qirq qiz saroyi, Somoniylar maqbarasi, Arab ota maqbarasi, Afrosiyob shaharchasining tarixi va badiiy bezatilishi. 15. O'rta asrlar san'ati tarixi. O'zbekiston xududida eftalitlar va Turk xoqonligi davrida san'atning rivoji. 16. Sharq miniatura san'atining o'ziga xos xususiyati va g'arb miniaturasidan farqli tomonlari. 17. Temuriylardan keying davrda O'zbekiston xududida yuzaga kelgan xonliklar davrida san'at tarixi. 18. Qo'qin xonligi davrida san'at va madaniyat. 19. Mustaqil O'zbekiston san'ati. Zargarlik san'ati, amaliy san'at. 20. Xorazm zargarlik tarixi va uni Farg'ona zargarlik san'atidan farqli tomonlari. 21. O'zbek amaliy san'at turlari, kashtachilik san'ati, quroqchilik san'ati, kulolchilik.
3	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) <i>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</i> • Tasviriy san'at tarixi va nazariyasi, turlari va janrlari haqida bilimga ega bo'lishlari; • an'anaviy mumtoz san'at va yangi (modernistik) san'at jarayonlari munosabatlari haqida tasavvurga ega bo'lishi; • O'zbekiston milliy-badiiy maktabining boy merosi va o'ziga xosligi; san'at tarixi yo'nalishlari va nazariyalari, zamonaviy san'at maktablari, • Jahon xalqlarining ijodiy an'alarini, san'at tarixiga oid badiiy yo'nalishlar, uslublarni farqlashni bilishi va ulardan foydalana olishi • O'zlashtirgan ilmiy materiallardan ijodiy foydalana olishni, san'at

	maktablari ijodiy an'analarining badiiy-uslubiy yo'nalishlaridan amaliy foydalana olishni biladi. San'at turlarini bir-biridan farqlab, amaliy jarayonda qo'llay olish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i>
4	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • video materiyallar tayyorlash; • gamifikatsiya (o'yinga asoslangan o'quv platformasi);
5	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarini to'liq o'zlashtirish, fan yuzasidan mustaqil fikrlay olish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratga bo'yicha test topshiriqlarni o'z vaqtida bajarish.
6	Asosiy adabiyotlar 1. LIBOS TARIXI. D.Rahmatullayeva, ILXodjayeva, F.Ataxanova "Sano-standart" nashriyoti Toshkent – 2015. 336 b. 2. Kostyum tarixi. D.N.Raxmatullayeva, A.K.Soliyev, R.A.Abdurahmonov, U.G.Baxromov. "Iste'dotd ziyo press" nashriyoti Namangan 2024. 204 b. Qo'shimcha adabiyotlar 1. Marilyn Stokstad, Michael W. Cothren. "Art history". Boston. 2014. 2. N. Abdullayev. San'at tarixi 2-tom. "San'at" nashriyoti. 2001. 3. TASVIRIY SAN'AT TARIXI (Qadimgi dunyo san'ati) D. Pulatov © "Namangan" nashriyoti, 2018 y. 4. С.М.Даниэл. "Новая история искусства" "Азбука" Санк-Питербург. 2000 y. 6. A. Hakimov. "Javlon Umarbekov. Eski shaxar navolari", Ruta Print . Toshkent. 2011 y. 7. N.Oydinov. "Tasviriy san'ati tarixi". "Ijod" nashriyoti. Toshkent. 2007 y. 8. Ц. Г. Нессельштраус. "История искусства зарубежных стран", Изобразительное искусство. Москва. 1982 y. 9. N.Abdullayev. "Sharq xalqlari san'ati tarixi". "O'FMJ" nashriyoti. Toshkent. 2007 y. 10. N.Abdullayev. "O'zbekiston san'ati tarixi". "O'FMJ" nashriyoti. Toshkent. 2007 y. Axborot manbaalari. 1. http://modanews.ru/books 5. https://www.seian.ac.jp/en/

7	Fan dasturi Namangan to'qimachilik sanoati instituti Kengashining 2024-yil "26" 08."1"-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8	Fan modul uchun mas'ullar: B.Xamroxujayev- Namangan to'qimachilik sanoati instituti "Dizayn" kafedrasi katta o'qituvchisi. Z.Mamaxanova - Namangan to'qimachilik sanoati instituti "Dizayn" kafedrasi, assistenti.
9	Taqrizchilar: Amanullayev. A.A. -Namangan Davlat universiteti "Amaliy san'at va rangtasvir" kafedrasi mudiri. Qambarov K. - "Namangan viloyati badiiy ijodkorlar uyushmasi" rahbari.